

2.5 Skærpelse af bødeniveauet

2.5.1 Eksisterende praksis

Der findes ingen domspraksis for overtrædelse af hverken havmiljølovens regler om ulovlige olieudtømminger eller for reglerne i lov om sikkerhed til søs om manglende eller mangelfulde olie-, last- eller affaldsjournaler.

For så vidt angår ulovlige olieudtømminger har der i perioden 1992 - 1996 været pålagt straf i tre sager, der alle har været afgjort ved politiets bødeforelæg i henhold til retsplejelovens regler. Bødeniveauet har ligget på 3.000 - 5.000 kr.

Politiet har i ét tilfælde udstedt et bødeforelæg på 3.000 kr. for mangelfuld førelse af oliejournal. Den pågældende sag vedrørte mangelfulde oplysninger om ca. 20 kubikmeter olieaffald.

2.5.2 Arbejdsgruppens indstillinger og lovforslagets indhold

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i beretning om olieforureningen i de danske farvande afgivet den 26. juni 1998 tilsvarende tilkendegivet, "at det hidtidige niveau for bøder, med en bødestørrelse på 2000 kr. til 5000 kr. for overtrædelse af havmiljøloven, er alt for lavt. Udvalget ønsker, at bødestørrelsen hæves væsentligt....."

Arbejdsgruppen har peget på, at der ved fastsættelsen af bødens størrelse bør tages højde for den belastning af miljøet, som den konkrete olieudledning har indebåret, samt den besparelse, der er opnået ved ikke at anløbe en havn og dér benytte havnens modtageanlæg. Arbejdsgruppen har i den forbindelse bemærket, at forurening med olie på havet kan true havmiljøet, og økologisk vigtige områder kan tage skade, fiskebestande og fugleliv kan påvirkes, og strandområder kan blive forurenede. Der er generelt en højere risiko for, at der sker en større forurening af havet, jo mere olie, der udledes.

Arbejdsgruppen har herefter på havmiljølovens område peget på et vejledende bødeniveau på 25.000 kr. for olieudledninger på ca. 500 liter, 50.000 kr. for olieudledninger på ca. 1.000 l, og 100.000 kr. for udledning på ca. 10.000 l. Ved olieudledninger uden for de angivne positioner anbefales bøden fastsat forholdsmæssigt i forhold til den udledte mængde olie til et passende rundt beløb, dog - bortset fra bagatelsager - minimum 15.000 kr., svarende til den af HELCOM anbefalede minimumsbøde. HELCOM er et regionalt samarbejde mellem Østersølandene med det formål at beskytte havmiljøet i Østersøområdet. HELCOM har i en rekommendation 19/14 af 26. marts 1998 anbefa-

let en harmonisering af administrative bøder i tilfælde af overtrædelse af udledningsreglerne til havs, samt i tilfælde af manglende opfyldelse af pligten til at føre olie-, last- og affaldsjournaler.

Bødestørrelsen vil kunne justeres i op- eller nedadgående retning, hvis der foreligger skærpende eller formildende omstændigheder. I lovforslaget er det ønskede højere bødeniveau markeret ved lovbestemmelser, hvoraf fremgår, at der skal udmåles skærpede bøder, jf. i øvrigt bemærkningerne til § 1, nr. 2 og 3.

Arbejdsgruppen har vedrørende lov om sikkerhed til søs peget på et vejledende bødeniveau på 5.000 kr. for manglende førelse af olie- og affaldsjournaler, hvor journalen ikke er ført en måned, eller der ikke er redegjort for olieaffald i størrelsesorden 1 ton. Såfremt forholdet har stået på gennem længere tid, eller der har været tale om meget betydelige mængder, har arbejdsgruppen foreslået en bøde på et højere niveau, der dog som udgangspunkt ikke bør overstige 10.000 kr. For affaldsjournalerne foreslås et vejledende bødeniveau, svarende til niveauet for overtrædelse af oliejournalerne. Baggrunden herfor er, at der er miljømæssige problemer i samme størrelsesorden ved udledning af affald som ved udledning af olie. For lastjournalerne foreslås et vejledende bødeniveau på mellem 1.500 og 4.000 kr. Bødestørrelsen vil kunne justeres i op- eller nedadgående retning, hvis der foreligger skærpende eller formildende omstændigheder. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 2, nr. 1 og 2, der er i overensstemmelse med arbejdsgruppens indstillinger.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Oprettelse af en døgnbemandet central statslig enhed i forbindelse med forslaget af ændring af havmiljøloven medfører meromkostninger for staten i form af et AC-årsværk, som overføres fra Miljø- og Energiministeriet til Forsvarsministeriet. Der kan endvidere opstå erstatningskrav, hvis påtale vedrørende et skib, der er eller har været tilbageholdt, senere opgives, eller der sker frifindelse.

Da Søfartsstyrelsen skal medvirke i større omfang end hidtil i forbindelse med at fremskaffe dokumentation m.v., som kan danne grundlag for strafforfølgning for overtrædelse af journalbestemmelserne i lov om sikkerhed til søs, vil de ressourcer, som anvendes i forbindelse med kontrol af skibene, skulle forøges. Søfartsstyrelsens udgifter hertil vil blive afholdt inden for Erhvervsministeriets økonomiske rammer.

Administrativt vedtagne bøder vil i lighed med politiets bødeforelæg tilfalde statskassen.